



<b>ODBORNÉ PODUJATIE - SEMINÁR SPRÁVCOV</b> .....	2
Online, zkssr.sk, 19. 1. 2023, 13:05	
<b>Sestra: Pokročilé štádiá preležanín sú pre nás strašiakom. Odhaľuje sa sval, niekedy aj kosť</b> .....	3
Online, primar.sme.sk, 19. 1. 2023, 14:43	
<b>Zúčastníte sa v sobotu na referende? Odpovedajú osobnosti a politici</b> .....	8
Online, dennikn.sk, 19. 1. 2023, 14:46	
<b>Zúčastníte sa v sobotu na referende?</b> .....	14
Tlač, Denník N, 20. 1. 2023	



## ODBORNÉ PODUJATIE - SEMINÁR SPRÁVCOV [↗](#)

📅 19. 1. 2023, 13:05, Zdroj: [zkssr.sk](http://zkssr.sk) [↗](#), Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: **3 427 GRP**; **0,08 OTS**; **0,00 AVE**; **400 Eur**

19. 01. 2023 12:05

Inštitút vzdelávania konkurzných správcov SR pripravuje v rámci programu ďalšieho vzdelávania správcov v dňoch 26.05. - 27.05.2023 seminár pre správcov konkurznej podstaty.

Seminár sa uskutoční v Spoločenskom centre Slovenských liečebných kúpeľov v Piešťanoch.

Program seminára a témy prednášok budú uvedené v pozvánke, ktorú doručíme všetkým správcom.

Vaše návrhy na témy prednášok a prípadné otázky pošlite prosím vopred na adresu združenia: [info@zkssr.sk](mailto:info@zkssr.sk)

prof. JUDr. Milan Ďurica, PhD. - vedúci katedry obchodného a finančného práva PrF UMB v Banskej Bystrici

JUDr. Martin Maliar - generálny riaditeľ sekcie civilného práva Min. spravodlivosti SR

doc. JUDr. Ing. Jaroslav Dolný, PhD. - odborný asistent na Katedre obchodného práva a hospodárskeho práva Právnickej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Mgr. JUDr. Lucián Török - interný doktorand na Katedre obchodného práva a hospodárskeho práva Právnickej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**



## Sestra: Pokročilé štádiá preležanín sú pre nás strašiakom. Odhaľuje sa sval, niekedy aj kosť

19. 1. 2023, 14:43, Zdroj: [primar.sme.sk](https://www.primar.sme.sk), Vydavateľ: Petit Press, a.s., Autor: Denisa Koleničová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 35 128 GRP: 0,78 OTS: 0,01 AVE: 989 Eur

Rozprávali sme sa s doktorkou Beátou Grešš Halász.

S rôznymi typmi zle hojajúcich sa rán, ktoré vznikajú u ležiacich pacientov, po operácii a u dlhodobo imobilných ľudí, zápasia v zdravotníckych zariadeniach aj najvyspelejšie krajiny sveta.

Národný portál zdravia uvádza, že preležaniny sa vyskytujú približne u 33 percent ležiacich pacientov.

"Dekubity (preležaniny, pozn. red.) môžu mať pacienti v rôznom veku: od novorodenca až po staršieho pacienta. Treba však povedať, že to veľmi úzko súvisí s rôznymi prediktormi (ukazovateľmi úspešnosti a neúspešnosti, pozn. red.) a tiež s rozličnými rizikami ich vzniku," hovorí pre SME doktorka Beáta Grešš Halász, ktorá sa venuje manažmentu preležanín.

"Patrí k nim napríklad to, či pacient trpí rôznymi ochoreniami, či utrpel nejaký úraz, alebo aké sú jeho nedostatky v jeho životnom štýle, prípadne, aké lieky užíva," dodáva.

Načítavam... Preležaniny sa vyskytujú u tretiny ležiacich pacientov. Niekedy vzniknú aj za deň" Počúvajte v aplikácii SME alebo cez Apple, Google, Spotify a RSS. Iné podcasty SME. V rozhovore sa dočítate: Čo sú preležaniny a či ich môže mať aj mladý človek. Prečo a ako rýchlo vznikajú. Na ktorých miestach sa najčastejšie objavujú. Kedy môžu preležaniny vzniknúť u novorodenca. Aký je správny postup, keď sa objavia prvé náznaky preležanín. Ako vyzerajú jednotlivé štádiá preležanín. Čo je vlhká terapia. Či sa dajú vyliečiť aj preležaniny, ktoré dospejú do pokročilých štádií. Prečo majú pacienti s cukrovkou väčšie riziko ich vzniku. Prečo máme na Slovensku s preležaninami problém. Ako by mal postupovať príbuzný, ktorý sa chce o rodinného príslušníka starať v domácom prostredí.

Preležaniny si často spájame najmä so staršími ľuďmi. Môže ich mať aj mladý človek?

Dekubity (preležaniny, pozn. red.) môžu mať pacienti v rôznom veku: od novorodenca až po staršieho pacienta.

Treba však povedať, že to veľmi úzko súvisí s rôznymi prediktormi (ukazovateľmi úspešnosti a neúspešnosti, pozn. red.) a tiež s rozličnými rizikami ich vzniku.

Patrí k nim napríklad to, či pacient trpí rôznymi ochoreniami, či utrpel nejaký úraz, alebo aké sú nedostatky v jeho životnom štýle, prípadne, aké lieky užíva.

Máte pravdu v tom, že dekubity postihujú najmä pacientov vo vyššom veku. Je to dané tým, že s pribúdajúcimi rokmi prebiehajú v organizme prirodzené zmeny, ktoré ohrozujú zdravie. Preto je u nich vyššie riziko vzniku preležanín.

Potvrdzujú to aj medzinárodné štatistiky.

Prečo preležaniny vznikajú?

Preležaniny sú lokálne poškodenia mäkkých tkanív. Môžu nastať v dôsledku pôsobenia tlaku, strihových síl alebo trenia. Riziko je vždy väčšie, čím dlhšie pôsobia na určité časti tela.

Dôležité je aj to, v akom zdravotnom stave sa pacient nachádza.

Ak sa napríklad k pôsobeniu tlaku alebo treniu pridruží aj potenie alebo inkontinencia (neschopnosť udržať moč alebo stolicu, pozn. red.), je riziko vzniku preležanín ešte vyššie, pretože lokálne dráždia pokožku.

K preležaninám dochádza na takzvaných predilekčných miestach, to sú oblasti, kde dochádza ku kontaktu podložky s pokožkou alebo s tkanivami.

Podľa toho, v akej intenzite nepriaznivé sily pôsobia, sa aj preležanina dostane do rôzneho štádia.

Ktoré miesta sa dajú označiť ako predilekčné?

Sú to všetky kostné výčnelky tela, ktoré sa dotýkajú podložky, najmä u ležiacich pacientov, pacientov pripútaných na lôžko alebo tých, ktorí sú pripútaní na vozík.

Ide o oblasti sedacích kostí, bedier, bokov bedrových kĺbov, kolien, ramien, lakťov, členkov, piat, takisto oblasť záhlavia.

Preležaniny však môžu vzniknúť aj na prstoch nôh.



(zdroj: Adobe Stock)

Kde vznikajú najčastejšie?

Podľa štatistík dekubity najčastejšie vznikajú v oblasti piat a oblasti sedacích kostí.

Ak pacient leží na chrbte, päťová kosť sa dotýka podložky, a tým sa tkanivo v tejto oblasti stláča. Je preto nedostatočne vyživovaná, bunky odumierajú a vznikajú preležaniny.

O preležaninách kolujú rôzne mýty. Aj ja som si napríklad myslela, že na to, aby vznikli, musí byť pacient dlhodobo pripútaný na lôžko. Preto ma prekvapila informácia, že preležaniny môžu vzniknúť aj za 30 minút. Je to naozaj tak?

Ako som spomínala, veľmi to závisí od celkového zdravotného stavu pacienta a tiež od toho, aký je stav jeho kože a podkožných štruktúr. Dôležitá je aj intenzita fyzikálnych síl, teda to, ako dlho pôsobia na tkanivá.

Pri týchto otázkach si však vždy spomeniem na moju príbuznú, ktorá bola takmer desať rokov pripútaná na lôžko. Nebola schopná vykonávať žiadny pohyb.

V domácom prostredí sa o ňu intenzívne staral jej manžel. Pravidelne ju polohoval, umýval a ošetroval jej pokožku. Do konca svojho života nielenže nemala žiadne preležaniny, ale ani len potničky.

Na druhej strane, v praxi som zažila pacientov, ktorí boli v takom ťažkom klinickom stave, že sa vôbec nemohli hýbať. Naozaj sa u nich preležaniny vedeli objaviť aj do tridsiatich minút.

Preto sme museli prevenciu a starostlivosť o nich absolútne zintenzívniť. Vďaka antidekubitným pomôckam sme v mnohých prípadoch dokázali predísť vzniku preležanín. Niekedy to však nebolo možné.

Dáta hovoria, že 80 až 95 percent preležanín je preventabilných, a teda pri stanovení dobrej prevencie im možno predísť alebo zastaviť zhoršenie stavu.

Zvyšné sú nepreventabilné. Znamená to, že vznikajú aj napriek tomu, že urobíme všetko preto, aby sa tak nestalo.

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Urológ: Pitie zásaditého piva na močové kamene je mýtus. Dajte si radšej pomarančový džús Čítajte

Kedy môžu vzniknúť preležaniny u novorodenca?

Sú to viac raritné situácie. Ale ak vzniknú, je to obvyčajne v dôsledku nehybnosti ako prejavu vážneho poškodenia organizmu.

Častejšie však evidujeme dekubity v oblastiach zavedených katétrov, ako sú kyslíkové okuliare, kanyly pre výživu, kanyly zavedené do žily a podobne.

V súčasnosti sa práve o týchto dekubitoch veľa diskutuje a skúma, keďže práve pri liečbe covidu mali pacienti, ale aj samotní zdravotníci, otlaky na miestach nosenia kyslíkových masiek, štítov, čiapok a špeciálneho odevu.

Čo môže urobiť zdravotník alebo rodinný príslušník, ktorý sa stará o ležiaceho príbuzného a zistí, že sa u neho objavilo prvé začervenanie v oblasti sedacích svalov? Aká je prevencia?

Základná prevencia spočíva v polohovaní pacienta. Ak je toho schopný, polohuje sa do takej polohy, do akej môže.

Ak sa nemôže hýbať, tak to, samozrejme, musí zaňho urobiť zdravotník alebo rodinný príslušník. Je to veľmi podstatná súčasť prevencie.

Dôležité je aj používanie antidekubitných pomôcok. Môžu byť rôzne, od špeciálnych matracov po podložné vankúšiky.

Významnú úlohu zohráva aj podpora výživy. Imobilní pacienti alebo pacienti pripútaní na lôžko majú často zníženú hladinu bielkovín v krvi. Preto je veľmi dôležité, aby mali stravu bohatú na bielkoviny. V lekárňach sú dostupné rôzne fortifikované drinky, ktoré môžu byť nápomocné.

Ďalej je dôležitá aj hydratácia pacienta, no zásadné pri prevencii je udržiavať jeho kožu suchú a čistú. Ak sa pacienti nadmerne potia alebo sú inkontinentní, je dôležité, aby boli hygienicky očistení v čo možno najkratšom čase.

Pot, stolica aj moč narúšajú povrch pokožky, pacient je tak vystavený oveľa väčšiemu riziku vzniku preležanín.

Odborná literatúra uvádza, že existujú štyri štádiá preležanín. Pri štvrtom už môžeme hovoriť o otvorenej rane, z ktorej často vidno až kosti pacienta. Ako často sa stáva, že sa preležaniny dostanú až do tohto štádia?



Ako som spomínala, nedá sa u každého pacienta predchádzať preležaninám.

Ak dekubit odchytíme v počiatočnom štádiu a začneme ho liečiť, je veľmi veľká pravdepodobnosť, že ho vyliečime alebo pacientovi pomôžeme aspoň tak, že sa nebude preležanina zhoršovať a nedospeje do najhoršieho štádia.

Prvé dve štádiá sa dajú ešte včas zastaviť. Pri prvom môžeme u pacienta vidieť začervenanie v určitých oblastiach. Pri druhom štádiu je už povrchová koža poškodená.

Ak v tomto stave nastavíme liečbu a prevenciu správne, dokážeme predchádzať tomu, aby sa preležanina dostala do tretieho alebo štvrtého štádia.

Žiaľ, stávajú sa aj situácie, keď nedokážeme zastaviť progres preležaniny.

Tretie a štvrté štádiá sú tie najhoršie. Odhaľuje sa šľacha, sval a dekubit môže prechádzať až do odhalenej kosti. Niekedy dokonca zasahuje aj kosť a vzniká takzvaný zápal kostí.

Aký je postup v prípade, že pacient trpí preležaninami tretieho a štvrtého stupňa?

Tieto stavy sa veľmi ťažko liečia, môže to trvať aj niekoľko mesiacov a liečba je maximálne finančne nákladná. Výskumy hovoria, že ide až o desaťnásobok v porovnaní s dekubitom v prvom a druhom štádiu.

Čo je však horšie, preležaniny vo vyššom štádiu nezasahujú len do finančnej oblasti zdravotníctva, ale najmä do kvality života pacienta.

Najhoršie štádium je, ak pacient dospeje až do septického stavu (otrava krvi, pozn. red.), keď môže zomrieť.

Takže aj dnes môžu zanedbané preležaniny spôsobiť smrť?

Áno, určite. A to aj napriek tomu, že máme kvalitnú zdravotnú starostlivosť, dostupné rôzne pomôcky alebo vlhkú terapiu, ktorá sa dnes používa na liečenie nehojajúcich sa a ťažko sa hojajúcich rán.

Ako vyzerá vlhká terapia?

Kedysi prevládala názor, že rana sa hojí najlepšie v suchom prostredí. To však dnes už neplatí.

Zistilo sa totiž, že optimálne vlhké prostredie v rane podporuje novotvorbu a rast nových buniek, ktoré vytvárajú nové tkanivo.

Materiály vlhkej terapie teda predstavujú moderné krytia na rany, ktoré práve proces reparácie, teda opravy, a rastu nových tkanív podporujú.

Pri silne mokvajúcich ranách sú schopné, vďaka svojim špecifickým vlastnostiam, udržiavať optimálnu klímu v rane.

Ako dlho trvá liečba touto terapiou?

Dĺžka liečby rán vlhkou terapiou závisí od mnohých faktorov, ako sú stav rany, ochorenia priamo vplývajúce na procesy hojenia, životný štýl pacienta a podobne.

Významne však skracaie čas hojenia. Špecifické krytia vlhkej terapie dokážu redukovať zápach z rany, iné zas absorbujú veľké množstvo výpotku z rany či enzymaticky rozkladať odumreté bunky brániace hojeniu.

Dobrou správou je, že, naozaj s výnimkami, sú tieto krytia hrazené poisťovňou. Teda pacient za ne neplatí.

Dajú sa preležaniny, ktoré dospejú do závažnejších štádií, ešte vyliečiť?

Dajú, no veľmi záleží na tom, ako sa pristupuje k liečbe. Ak využijeme moderné technológie a pomôcky, ako spomínané vlhké hojenie rán alebo podtlakovú terapiu, stále je možné úplne sa preležanín zbaviť.

V týchto závažných prípadoch musí už často zasiahnuť chirurg. Navyše, liečba sa veľakrát predlžuje pre rôzne pridružené ochorenia.

Veľakrát trvá zahojenie aj tri či štyri mesiace, dokonca aj pol roka. Dôležité sú pravidelné kontroly, prevazy, čistenie rany.

Treba však priznať, že sú aj situácie, keď sa už pomôcť nedá. Napríklad, ak je pacient vo finálnom štádiu onkologického ochorenia - jeho imunita je významne oslabená, výživa nie je dostatočná, pretože telo už nedokáže vstrebať živiny.

Každý prípad je individuálny a špecifický.



Liečba preležanín je náročný proces a sme radi, keď sa zahoja. Tretie a štvrté štádium sú pre nás obrovským strašiakom.

Čítala som, že rizikovou skupinou na vznik preležanín sú pacienti s cukrovkou. Prečo?

Pacienti s cukrovkou sú v nevýhode. Rany sa im hoja oveľa ťažšie. Hojenie predlžujú procesy, ktoré v ich tele prebiehajú v dôsledku ochorenia a nerovnováhy glykémie.

Ak majú preležaniny, liečba musí byť multidisciplinárna: musia sa na nej podieľať aj diabetológovia, špecialisti na dané ochorenie. Odborníci musia spolupracovať. Až vtedy môžeme hovoriť, že je liečba adekvátna.

Pýtam sa preto, že cukrovka dnes už nepatrí k ojedinelým ochoreniam a pacienti, ktorí ňou trpia, možno vôbec netušia, že by mohli mať problém s hojením rán.

Vzdelávanie týchto pacientov je veľmi dôležité a zohráva významnú úlohu.

Mali by byť o tom informovaní a ak majú akúkoľvek ranu, musia ihneď kontaktovať svojho obvodného lekára, prípadne špecialistu.

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Vedec Lacík: V priemere každý desiaty človek, ktorého stretne na ulici, trpí cukrovkou Čítajte

Národný portál zdravia uvádza, že výskyt preležanín u ležiacich pacientov je 33 percent. Ako laikovi sa mi zdá, že je to dosť veľké číslo. Čo si o tom myslíte vy ako odborníčka?

Posledné informácie, ktoré mám, hovoria, že incidencia preležanín vo svete je približne 12 percent. V nemocniciach evidujeme menej dekubitov ako v teréne. Ťažko sa však dá povedať, či je to veľa, alebo málo.

V každom prípade, na Slovensku máme s preležaninami problém.

Štatisticky sa u nás nevyhodnocujú, takže presne nevieme, na čom sme. Nejaké dáta máme z Národného centra zdravotníckych informácií, z poisťovní aj z Ministerstva zdravotníctva SR.

A to vďaka tomu, že preležaniny sú tabuľkovo indikátorom kvality číslo 24. Poskytovatelia sú teda povinní raz ročne nahlasovať ich počty poisťovniam, a tie následne čísla nahlasujú ministerstvu zdravotníctva. Na základe toho sa potom hodnotí kvalita zdravotníckeho zariadenia.

Podľa týchto dát počet preležanín na Slovensku nepresahuje ani jedno percento.

Vnímam to ako problém, pretože ak nevieme, koľko pacientov má problém s dekubitmi, nevieme ani správne nastaviť prevenciu a liečbu. Považujem za veľmi potrebné, aby sa niečo také začalo na Slovensku robiť.

Dvanásť percent, ktoré sa vo svete vyskytujú, považujú medzinárodné štúdie za vysoké číslo. Liečba dekubitov stojí veľa peňazí a neovplyvňuje len kvalitu života pacienta, ale aj jeho príbuzných.

PhDr. Beáta Grešš Halász, PhD., MPH

Bakalárske štúdium ošetrovateľstva absolvovala na Vysokej škole sv. Alžbety v Bratislave.

V štúdiu pokračovala na univerzite v Dubline, kde vyštudovala odbor všeobecná sestra.

Preležaninám sa venovala už v rigoróznej práci s názvom Vedomosti a postoje sestier k manažmentu preležanín.

Aktuálne pracuje na **Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Prečo podľa vás nemocnice nenahlasujú reálne počty preležanín? Môže to súvisieť aj s nedostatkom zdravotníckeho personálu, ktorý sa v nemocniciach stará o pacientov?

Počty dekubitov sa vyhodnocujú ako indikátor kvality. To znamená, že čím vyšší počet dekubitov, tým horšie hodnotenie s rizikom kontroly a represie.

Preto sa domnievam, že poskytovatelia sú viac zdržanlivejší v nahlasovaní reálnych čísel.

Na Slovensku, ako aj vo svete, zdravotníctvo trpí nedostatkom personálu. Je to situácia, ktorú je veľmi náročné riešiť. A teda má priamy súvis s pomerne početným výskytom dekubitov.

Na Slovensku treba zaviesť funkčný mechanizmus zberu dát a za optimálny čas vypracovať relevantnú metodiku tak, aby nešlo prioritne o perzekvovanie poskytovateľov, ale o odhaľovanie konkrétnych nedostatkov a chýb s cieľom nápravy.



Lebo jedna vec je poznať počty, no druhá je charakteristika, podmienky, okolnosti, za ktorých dekubity vznikajú. A to nielen na národnej, ale najmä lokálnej úrovni.

Ak by som mala rodinného príslušníka, o ktorom by som vedela, že bude dlho umiestnený na lôžku, a chcela by som sa o neho starať, čo sú zásadné veci, na ktoré by som mala myslieť a s čím by som mala počítať?

V prvom rade by som určite odporučila, aby pacienti a ich príbuzní, ktorí sa ocitnú v takejto situácii, kontaktovali zdravotníckych pracovníkov.

Okrem lekára primárnej starostlivosti sa môžu obrátiť aj na Agentúru domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ADOS), čo je veľká výhoda. Služby ADOS sú hradené poisťovňami.

Zdravotníci vedia vo významnej miere pomôcť, asistovať, poradiť, edukovať, podporovať nielen pacientov, ale aj ich príbuzných a nastaviť správne preventívne postupy. Vedia byť vždy k dispozícii, ak má príbuzný alebo pacient nejaké otázky. To je určite cesta, ktorou by som sa vybrala.

Pacient a jeho príbuzní sú laici, mnohokrát nevedia rozlíšiť to, či je pacient ešte v riziku, alebo už má preležaninu.

Domáca starostlivosť o ležiaceho alebo imobilného pacienta určite nie je jednoduchá. Dokážeme sa od odborníka naučiť potrebné veci tak, aby sme sa o rodinného príslušníka dokázali kvalitne postarať?

Určite je to možné. Sestry ADOS sa starajú v teréne o týchto pacientov. Bežnou praxou je pomáhať správnymi radami a s nastavením starostlivosti. Preto potom vedia rodinní príslušníci adekvátne reagovať. Spolupráca je veľakrát veľmi dobrá.

Ak je pacient vo svojom domácom prostredí, je to výhodou. Najlepšie sa cíti doma. Aj jeho psychický stav je na úplne inej úrovni, ako keby bol dlhodobo v nemocnici. Psychika, rovnako ako sociálne a kultúrne zázemie pacienta, zohrávajú významnú úlohu.

Autor: Denisa Koleničová



## Zúčastníte sa v sobotu na referende? Odpovedajú osobnosti a politici [✉](#)

📅 19. 1. 2023, 14:46, Zdroj: [dennikn.sk](#) [✉](#), Vydavateľ: N Press, s.r.o., Sentiment: Neutrálny, Téma: Rektorát UPJŠ, Kľúčové slová: Pavol Sovák, Rektor univerzity Pavla Jozefa Šafárika

Dosah: 270 961 GRP: 6,02 OTS: 0,06 AVE: 2027 Eur

Ivan Kamenec, historik

Na referende sa nezúčastním, lebo sú to vyhodené štátne peniaze v záujme najmä tých politikov, ktorým v skutočnosti nejde o zlepšenie celkovej situácie, ale o vlastné stranícke a osobné záujmy.

Branislav Tréger, predseda ZMOS-u

Už to nemá význam.

Béla Bugár, niekdajší predseda SMK a Mosta-Híd

Áno, zúčastním sa. Budem hlasovať „áno“ – predovšetkým preto, aby sa skončilo to, čo robí táto vláda. Bolo by dobré, ak by parlament mal možnosť rozhodnúť o predčasných voľbách a ak by predčasné voľby boli čo najskôr. Nevieme, aká bude zostava parlamentu, ale táto vláda nevie vládnuť. Ak aj v niečom ľuďom pomôže, spraví to neskoro a stratila dôveru ľudí. Ľudia nedôverujú v inštitúcie a to je obrovská hrozba.

Znenie referendovej otázky

Súhlasíte s tým, že predčasné skončenie volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky je možné uskutočniť referendum alebo uznesením Národnej rady Slovenskej republiky, a to zmenou Ústavy Slovenskej republiky tak, že:

v čl. 73 ods. 1 sa na konci pripájajú čiarka a tieto slová: „ak v súlade s touto ústavou nedôjde k predčasnému skončeniu volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky“;

v čl. 81a sa za písmeno a) vkladá nové písmeno b), ktoré znie: „b) predčasným skončením volebného obdobia,“. Doterajšie písmená b) až f) sa označujú ako písmená c) až g);

v čl. 82 ods. 5 sa za slová „volebného obdobia“ vkladá čiarka a slová „predčasným skončením volebného obdobia“;

v čl. 84 ods. 3 sa za slová „s medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 3 a 4“ vkladá čiarka a tieto slová: „na prijatie uznesenia o predčasnom skončení volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky podľa čl. 86 písm. n)“;

v čl. 86 sa dopĺňa písmeno n), ktoré znie: „n) uznášať sa na predčasnom skončení volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky; prijaté uznesenie je všeobecne záväzné a vyhlasuje sa rovnako ako zákon“;

v čl. 93 ods. 2 sa na konci pripájajú tieto slová: „vrátane predčasného skončenia volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky“;

čl. 98 odsek 2 znie: „Návrhy prijaté v referende vyhlási predseda Národnej rady Slovenskej republiky ako ústavný zákon.“?

Patrik Tkáč, spolujiteľ skupiny J&T

Uvedomujem si, že moja odpoveď by mohla ovplyvniť časť voličov, a keďže J&T vždy bola apolitická skupina, ako jej zakladateľ nemôžem a nechcem nijako ovplyvňovať rozhodnutia voličov.

Zuzana Hozlárová, predsedníčka Študentskej rady vysokých škôl

Mali by sme sa ako spoločnosť snažiť robiť také kroky, aby sme neprehlbovali, ale, naopak, znižovali rozdiely medzi nami. Referendum vnímam ako súčasť štvavej politickej kampane, ktorá burcuje časť spoločnosti. Na referende sa nezúčastním, pretože túto iniciatívu nevnímam ako niečo, čo dokáže pomôcť zlepšiť veci na Slovensku a posunúť nás vpred.

Richard Rybníček, predseda Únie miest Slovenska

Na referende sa nezúčastním. Je súčasťou politického cirkusu, na ktorom nevidím dôvod sa spolupodieľať. Tí, ktorí ho vyvolali, majú rovnakú zodpovednosť za totálny úpadok politickej kultúry na Slovensku, ktorého sme svedkami. Máme si proste túto politickú nestabilitu a politický cirkus prežiť až do úplného konca a zodpovednosť nechať na tých, ktorých sme si zvolili do zastupiteľského zboru. Oni sú naša vizitka a naša vlastná skúsenosť.

Som presvedčený, že každý poslanec parlamentu[lock], keď vidí, že veci nefungujú, nie je čas na normálne vládnutie, lebo väčšinu času musíte venovať iba tomu, aby ste vôbec mohli vládnuť, a obyvatelia krajiny žijú v neistote, napokon svoje politické pôsobenie slušne ukončí a svojím hlasovaním umožní konanie predčasných volieb. Jednoducho sa prestanú báť, čo bude. Ľudia na Slovensku nie sú hlúpi.





Či v tomto, alebo v budúcom roku, určíte sa rozhodnú správne a tak, ako to cítia. Takže verím, že poslanci Národnej rady nám občanom ušetria čas a v pokoji a rozvážne svojím hlasovaním umožnia konanie predčasných volieb. Demokratické voľby sú najlepším referendum a obrazom o krajine a nás samých.

Jozef Ondáš, zakladateľ Košice IT Valley

Nezúčastním sa! Prispôbovať takú vážnu záležitosť, akou je predčasné ukončenie volebného obdobia Národnej rady, účelovou zmenou ústavy považujem za unáhlené a nezodpovedné. Za najlepšie riešenie považujem úradnícku vládu menovanú pani prezidentkou, pretože súčasná Národná rada už stratila v mojich očiach kredit na uskutočnenie takého vážneho a nesystémového zásahu do ústavy.

Eduard Heger, predseda vlády, OĽaNO

Opakovane tvrdím, že toto referendum je len kampaňou predsedu Smeru Roberta Fica, ktorý si chce zabezpečiť beztrnosť po voľbách a návrat k moci. V aktuálnej situácii je však referendum úplne bezpredmetné, keďže na zmenu ústavy o skrátení volebného obdobia sa podľa doterajších vyjadrení poslancov nájde v parlamente dostatok hlasov. Ficovho referenda sa teda nezúčastním.

Peter Pellegrini, predseda Hlasu

Na referende sa zúčastním a budem hlasovať za zmenu ústavy. Mrzí ma, že sa diskusia pred každým referendum obmedzuje len na účasť a nie na otázku, o ktorej majú ľudia rozhodnúť. Referendum je základným demokratickým nástrojom každého jedného občana, a ak sa chce aktívne zapájať do politického života, mal by toto právo určite využiť. Podstatou sobotného referenda je otázka, či občania chcú mať právo skrátiť mandát každej vláde, ktorá sa spreneverí svojmu poslaniu a bude konať proti záujmom ľudí a Slovenska. Hlas je presvedčený, že takéto právo si slovenskí občania zaslúžia, rozhodnutie je však iba v ich rukách.

Katarína Dostálová, pľúcna lekárka

Referendum považujem za zbytočné a je mi ľúto vynaložených financií. Ja radšej strávim víkend s rodinou.

Peter Kubovič, predseda Úradu pre verejné obstarávanie

Referendum považujem za významný nástroj demokracie a možnosť občanov priamo a záväzne rozhodnúť o verejných otázkach. Pripravované referendum však vnímam predovšetkým cez polarizáciu spoločnosti, ktorej stupňovanie nie je prospešné. Preto nemám ambíciu prostredníctvom zverejnenia svojich plánov ovplyvňovať verejnú mienku, a to ani v jeho prospech, ani v jeho neprospech.

Michal Hvorecký, spisovateľ

Nie. Zato sa veľmi teším na predčasné voľby a verím, že budú čo najskôr. Toto referendum je manipulatívne a klamlivé. No v slobodných voľbách máme právo vybrať si čestné a hodnotovo orientované kandidátky a kandidátov. Verím, že tentoraz sa do parlamentu konečne dostane viac žien a bude to lepší zákonodarný zbor ako tento posledný. Naša zdecimovaná demokracia zúfalo potrebuje obnovu, hlavne presvedčené demokratky a demokratov a aktívne občianstvo.

Richard Kollár, matematik

Nie, nezúčastním sa a ani som o tom neuvažoval. Tie úplne zbytočne vyhodené peniaze sme mohli radšej venovať na pomoc malým podnikateľom najviac postihnutým nárastom cien energií, nie je to vôbec zanedbateľná suma.

Tomáš Dražil, riaditeľ Správy národného parku Slovenský raj

Nezúčastním sa. Mám pocit, že na Slovensku sa referendum nadužíva. Malo by sa zaoberať len skutočne zásadnými otázkami. Mnoho vecí by mal vyriešiť priamo parlament bez referenda.

František Majerský, šéf komory záchranárov

Nie, nezúčastním sa. Pre mňa sú to vyhodené peniaze a mal by to celé zaplatiť ten, kto si to celé vymyslel. Prečo by sme to mali platiť všetci?

Peter Sabaka, infektológ

Na referende sa nezúčastním. Hoci mám veľmi vyhranený názor na niektorých členov vlády, myslím si, že poslanci dostali vo voľbách mandát na štyri roky a mali by asi mať možnosť vládnuť, pokiaľ ich mandát nevyprší alebo sa neurčí termín predčasných volieb, lebo už nebudú schopní vládnuť ďalej.

Predčasné voľby tiež chápem ako iniciatívu niektorých politikov, pri ktorých existuje podozrenie z korupcie a zneužívania právomocí v snahe sťažiť prešetrenie týchto podozrení a politikov, ktorí v snahe vyvolať chaos, uškodiť a získať politické body za každú cenu (aj za



cenu smrti) podnecovali nedodržovanie protipandemických opatrení, ignorovanie rád odborných a vedeckých autorít, čím prispeli nielen k počtu nadbytočných úmrtí, ale aj k vážnemu poškodeniu dôvery k vedcom, odborníkom a vede ako takej. Nedokážem si preto predstaviť, že by som participoval na čomkoľvek, čo by prospelo ich záujmom.

Miloslav Bahna, sociológ

Nie. Hoci po referendách v roku 2000 a 2004 je iniciovanie referenda o skrátení volebného obdobia parlamentnou opozíciou prakticky súčasťou našej ústavnej tradície, nepovažujem to za šťastné. Ide o zneužívanie referenda na typ politickej mobilizácie, ktorý by mal byť vlastný kampani pred parlamentnými voľbami. Prispieva to k degradácii referenda ako inštitútu, ktorý by zo svojej definície nemal byť nástrojom bežnej „politickej prevádzky“.

Richard Sulík, predseda SaS

Toto referendum považujeme za najzbytočnejšie v histórii Slovenska, keďže tejto otázky sa týka aj návrh zákona, o ktorom sa bude rokovať v parlamente. Samotný inštitút referenda podporujeme, ale toto je také zbytočné, že sa na ňom nezúčastníme, a na účasť nebudeme vyzývať ani našich voličov.

Michal Piško, riaditeľ Transparency International Slovensko

Väčšina dosiaľ uskutočnených referend na Slovensku bola využitá skôr ako nástroj politického či ideologického súboja než posilňovania demokracie. Ani iniciátori aktuálneho referenda a jeho účel ma o zmyslupnosti účasti na ňom dosiaľ veľmi nepresvedčili.

Richard Stanke, herec

Nezúčastním sa na referende. Pamätám si, ako sa po vražde Jána Kuciaka na protestoch vyslovovala požiadavka predčasných volieb, a na arogantné vyhlásenia Fica, čo si to vôbec dovoľujú protestujúci žiadať. A zrazu, keď je tu vidina toho, že po prípadnom návrate k moci sa Fico a jeho prisluhovači vyhnú trestnému stíhaniu, ktoré by už s generálnym prokurátorom Žilinkom nejak dohodol, je Fico najväčší priaznivec predčasných volieb. Jeho farizejstvo a vypočítavosť sú pre mňa jasným dôvodom nezúčastniť sa na Ficovom referende.

Michal Šimečka, predseda Progresívneho Slovenska

Nezúčastním sa. V PS nechceme a nebudeme podporovať kampaň Roberta Fica, ktorý predstavuje to najhoršie zo slovenskej politiky. Predčasné voľby považujeme v tejto situácii za správne riešenie, no všetky potrebné nástroje majú v rukách poslanci a poslankyne NR SR.

Peter Kalmus, umelec

Aj keď je referendová otázka v súlade s vyhlásením Ústavného súdu legitímna či v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, na referende sa – tak ako väčšina rozmýšľajúcich občanov Slovenska s volebným právom – za žiadnych okolností nezúčastním. Som presvedčený, že moje dôvody neúčasti na referende sú takmer každému rozumnému čitateľovi jasné bez zbytočného vysvetľovania a zdôvodňovania.

Andrej Danko, predseda SNS

Áno, je to jediná cesta na potrebnú zmenu ústavy v súvislosti s dosiahnutím predčasných volieb a zníženie kvóra na 76 poslancov.

Zuzana Bařová, farmakologička

Na referende sa nezúčastním, keďže bolo iniciované politickými stranami, pri ktorých vnímam, že menia svoje postoje v čase podľa toho, ako to vyhovuje strane a nie občanom Slovenska. Predstavitelia strany Smer sa radikalizujú, nezmyselne útočia a dehonestujú posledných zopár slušných predstaviteľov štátu. Ich útoky na pani prezidentku sú za čiarou politickej korektnosti a elementárnej slušnosti.

Matúš Vallo, primátor Bratislavy

Nie, nezúčastním sa. Referendum je síce najvyšší prejav demokracie, ale neúčasť na ňom je tiež vyjadrením postoja k iniciátorovi referenda alebo k samotnej otázke.

Jaroslav Polaček, primátor Košíc

Svojím postojom k referendu nebudem a nechcem ovplyvňovať slobodnú vôľu občanov, preto na otázku, či sa na referende zúčastním, neodpoviem. Som však presvedčený, že ľudia svojou účasťou alebo neúčasťou vyšlú jasný signál o tom, akú krajinu chcú mať, na akom Slovensku chcú žiť.

Pavol Čekan, vedec



Reálne sa na referende nezúčastním, pretože som v tom čase na služobnej ceste v Osle. Ale aj keby som bol v tom čase doma, na referende by som sa nezúčastnil, hoci ho považujem za jeden zo základných pilierov priamej demokracie. Toto referendum nerieši žiaden z aktuálnych problémov Slovenska. V tomto prípade sme vynaložené peniaze mohli radšej použiť vo vede a výskume, vo vzdelávaní alebo v zdravotníctve.

Alexandra Hučeková, Učiteľka Slovenska

Na referende sa určite nezúčastním a vo svojom okolí ani nepoznám nikoho, kto by ho schvaľoval. Zásadný dôvod je zoskupenie strán, ktoré referendum podporujú: extrémna pravica nikdy nemôže rozhodovať o situácii v našej krajine. Ďalší dôvod je, že vlastne ani nič nerieši, že o predčasných voľbách nerozhodujú účastníci referenda. A v neposlednom rade je očividné, že je to iba fraška, pretože ani opozícia o referendum nemá záujem. A vieme prečo. Rovnako bolestivý je i fakt premrhaných miliónov.

Marián Jasík, ochranár, občianske združenie Prales

Na referendum nepôjdem, budem doma. Myslím si, že to, aby mala Národná rada možnosť skrátiť volebné obdobie, by malo byť v ústave a mali by sa na tom dohodnúť poslanci v parlamente. Nerád by som zvyšoval kvórum preto, aby sa to riešilo touto cestou.

Monika Podolinská, učiteľka z Muránskej Dlhej Lúky

Áno, využijem svoje právo a zúčastním sa na referende. Som za to, aby politici akejkolvek strany brali vážne svoje predvolebné sľuby a nespoliehali sa na časovo garantované volebné obdobie. Aby sa z nich stali zodpovednejší politici, ktorým môžeme veriť.

Marián Zouhar, dekan Filozofickej fakulty Univerzity Komenského

Využijem svoje právo nezúčastniť sa na referende. Nie preto, že by som bol spokojný so správou vecí verejných súčasnou koalíciou, ale preto, že miera nekultúrnosti a hulvátstva tejto aj konkurenčnej politickej reprezentácie prekonala akúkoľvek mieru, ktorá by bola únosná pre slušných ľudí. Súčasnú referendum, žiaľ, nevnímam ako nástroj očisty politického života, ale len ako ďalší príspevok k polarizácii, ktorý sotva nasmeruje spoločnosť na lepšiu trajektóriu. Neúčast' na referende je vyjadrením odporu k súčasnej koalícijnej aj opozícijnej politike, je mojím prejavom ignorovania ľudí pôsobiacich na politickej scéne.

Ivan Mikloš, ekonóm

Nie, nezúčastním sa. K inštitútu referenda a jeho využívaniu v politike som (až na výnimky) skeptický, k návrhom Roberta Fica som skeptický bez výnimky.

Kristián Forró, predseda Aliancie

Na referende sa nezúčastním. Považujeme ho za marketing jednej politickej strany. Ako sme to vyhlásili už na jeseň, v súčasnosti by bolo najlepším a najrýchlejším riešením, ak by poslanci parlamentu odhlasovali skrátenie volebného obdobia a stanovili termín predčasných volieb. Mohli by tak vrátiť občanom právo a možnosť, aby sa v predčasných voľbách rozhodli, akú budúcnosť by chceli pre Slovensko.

**Pavol Sovák, rektor Univerzity Pavla Jozefa Šafárika** v Košiciach

Neodpovedá sa mi ľahko. Za celé obdobie existencie samostatnej Slovenskej republiky som sa zúčastnil na všetkých voľbách a všetkých referendách. Toto bude prvé referendum, na ktoré nepôjdem z jednoduchého dôvodu: plne rešpektujem súčasné znenie ústavy. V súčasnosti ústava ponúka riešenia politických kríz. Ľudia by mali pristupovať k voľbám so všetkou zodpovednosťou za dôsledky svojho rozhodnutia a voľby, meniť výsledky volieb referendum je z môjho pohľadu kontraproduktívne. Dávať politikom mandát na urýchlené konanie predčasných volieb nad rámec súčasných pravidiel nepovažujem ako občan za šťastné riešenie.

Peter Škodný, manažér, bývalý šéf permanentného krízového štábu

Nezúčastním sa na referende. Pretože je to moja slobodná voľba a chcem si ju zachovať.

Juraj Lizák, predseda Rady mládeže Slovenska

Na referende sa neplánujem zúčastniť. Nesúhlasím s otázkou referenda, a tak ako je položená, je podľa môjho názoru v rozpore s princípom zastupiteľskej demokracie. Občania by mali zodpovednejšie pristupovať k voľbám do Národnej rady v riadnom termíne namiesto využívania inštitútu referenda na „reparát“ skrátením volebného obdobia. V posledných troch rokoch sme toho prežili viac ako za posledných 30 rokov. Celosvetová pandémia, vojna, energetická kríza, finančná nestabilita a klimatické zmeny boli skúškou súdržnosti spoločnosti a dôvery v štátne inštitúcie. V rámci prijímania opatrení na zníženie dôsledkov kríz sa prijímali viaceré nepopulárne opatrenia vzbudzujúce silné emócie a odpor, čo má za následok dnešnú frustráciu. Zo strachu z prípadného referenda by mohli byť ďalšie vlády a zákonodarcovia príliš opatrní pri prijímaní nepopulárnych rozhodnutí, čo by mohlo viesť k oveľa väčším stratám ako na ľudských životoch,



tak aj na hospodárstve krajiny. Naši zástupcovia v Národnej rade a vo vláde majú svoje chyby, ktoré môžeme otvorene pomenovávať a kritizovať, ale takáto zmena ústavy by bola hazardom s demokraciou na Slovensku.

Braňo Ondruš, Slovenský zväz protifašistických bojovníkov

Na referende sa zúčastním a budem hlasovať za zmenu ústavy. Tak ako všetkým slovenským politikom a novinárom, ani mne v minulosti nezišlo na um, že by predčasné voľby mohli byť v rozpore s ústavou. Ak má možnosť rozpustiť parlament prezidentka, musia ju mať aj samotní poslanci Národnej rady a občania, držiteľia verejnej moci. Od zverejnenia nálezu Ústavného súdu som to považoval len za legislatívno-technickú záležitosť. Fakt, že túto zmenu ústavy musíme riešiť referendum, považujem za zlyhanie a hanbu demokratických poslancov.

Michal Vašečka, sociológ

Na referende sa nezúčastním. Čaká sa od kohokoľvek, kto je elementárne lucidný, iná odpoveď? Vláda, ktorá vznikla v marci 2020, priniesla toľko znechutenia, sklamaní a vytriezvení, až je problematické všetko si to pamätať. No toto referendum je iba drahá časť predvolebnej kampane Smeru a fašistov, ktorú si šikovne dajú zaplatiť štátom. Ale keď nás už niekto ozbýja o peniaze zo štátneho rozpočtu a úspešne manipuluje ľudí, čo sa manipulovať radi dávajú, tak mu my ostatní aspoň nerobme roztlieskavačky na pozadí.

Martin Macko, riaditeľ Iniciatívy Inakosť

Nie. Ústavnoprávny problém, na ktorý reaguje referendová otázka, je reálny a nemám výhrady ani k navrhovanému riešeniu. Problém mám s kontextom referenda a konkrétne s tým, že moja účasť a prípadný úspech referenda by boli zneužitá na legitimizáciu agendy krajne pravicových strán.

Róbert Mistrík, vedec

Nie. Inštitút referenda mám v úcte, no tentoraz nemám v úcte jeho autora, a preto ho budem ignorovať. Navyše je to úplne zbytočné referendum, koalíčná sebedeštrukcia prebehla aj Fica.

Mišo Hudák, Východné pobrežie

Určite nie. Jednoducho už nevládzem vracieť z diletanstva a gadžovstva slovenského „wannabe“ politického valalu. Prajem si, aby všetci volení zástupcovia v súčasnom národnom parlamente zhoreli v pekle alebo sa len tak samovznietili.

Jozef Bátora, politológ, akademik

Na referende sa nezúčastním. Slovenská republika je parlamentnou demokraciou. Primárnym legitímnym nástrojom na konštitúciu legislatívnej moci v našej republike sú voľby do Národnej rady. Konajú sa raz za štyri roky. Toto obdobie zabezpečuje základnú politickú stabilitu a zároveň voľbám do Národnej rady ako inštitúcii našej parlamentnej demokracie prisudzuje primeranú vážnosť. Ak by sa znížil počet poslaneckých hlasov potrebných na vyvolanie predčasných volieb zo súčasných 90 na 76, náš politický systém by sa veľmi ľahko dostal do permanentne turbulentného stavu, keď by jednoduchšie, a teda aj častejšie, dochádzalo k snahám o vyvolanie predčasných volieb. A tak hoci referendum ako inštitúciu treba vo všeobecnosti rešpektovať, je znevažovaním referenda a našej demokracie, ak by sa malo zneužiť na systematické podkopanie stability nášho demokratického systému.

Vladimír Baláž, ekonóm Prognostického ústavu SAV

Nezúčastním sa. Referendum o voľbách je mrhaním peňazí, ktoré sme radšej mohli dať na školstvo a zdravotníctvo.

Michal Meško, šéf Martinusu

Nie, neplánujem.

Boris Kollár, predseda Sme rodina

Neodpovedal.

Milan Majerský, predseda KDH

Je na slobodnej vôli každého občana, či pôjde alebo nepôjde k referendovým urnám a využije svoje demokratické právo hlasovať. Ja sa na referende nezúčastním, pretože ho vnímam ako predvolebnú aktivitu predsedu Smeru, ktorá bude stáť Slovensko takmer desať miliónov eur. Tie mohli smerovať radšej na výstavbu či rekonštrukciu malej nemocnice.

Ondrej Lunter, banskobystriický župan



Ústavu treba určite upraviť tak, aby mohol parlament rozhodnúť o vypísaní predčasných volieb. V skutočnosti vôbec nerozumiem, prečo sa tak doteraz v tomto volebnom období nestalo. Som absolventom veľmi kvalitnej katedry politológie, čo pokladám za česť a záväzok, a aj keby som si odmyslel niektoré politické súvislosti okolo tohto referenda, tak mi vážne prekáža konkrétne riešenie, ktoré referendum otázkou ponúka. Preto sa na ňom s čistým svedomím nezúčastním.

David Stancel, odborník na kryptomeny

Na referende sa nezúčastním. Myslím si, že by táto zmena vyhovovala skôr populistickým stranám.

Radoslav Baťo, Dobrá Voľba a Umiernení

Nie. Je pravda, že Slovensko potrebuje predčasné voľby. Je verejným záujmom, aby súčasná vláda konečne odišla do zabudnutia a nová vládna väčšina dostala čo najskôr mandát napraviť škody, ktoré Heger, Matovič a Kollár spôsobili. Lenže referendum Smeru je nebezpečnou hrou s demokratickými pravidlami, ktoré do budúcnosti otvára dvere chaotickému skracovaniu volebného obdobia. Riešenie pritom existuje. Národná rada má kompetenciu zmeniť ústavu tak, aby svojimi najmenej 90 hlasmi mohla rozhodnúť o predčasných voľbách.

Michal Šipoš, predseda poslaneckého klubu OĽaNO

Na tejto Ficovej a Pellegriniho akcii sa nezúčastním najmä preto, lebo ide čisto o ich kampaň a snahu čím skôr zastaviť vyšetrovania, v ktorých svedčia aj proti nim ich komplici. Po druhé, ide o zbytočnú akciu, keďže bývalé koalíčné strany už aktuálne nachádzajú dohodu na predčasných voľbách. Tie sú v tomto momente nevyhnutné, keďže Richard Sulík nezvládol ani svoj reparát a s mafiou a extrémistami definitívne povalil demokratickú vládu Eduarda Hegera.

Peter Štefček, technologický riaditeľ Pixel Federation

Nie. Toto referendum vnímam ako politicko-marketingový nástroj, ktorý ani sami iniciátori nebrali vážne. Akákoľvek účasť na ňom je len zúčastnenie sa na ich nezmyselnej hre.

Karol Svozil, značkář, hudobník v skupine Jednofázové kvasenie

Nejdem. Referendum nerieši nič podstatné. Je to iba ďalšie odpútavanie pozornosti od dôležitejších problémov, nie veľmi vydarený pokus o manipuláciu a polarizáciu spoločnosti.

László Sólymos, predseda republikovej rady Aliancie

Áno. Sobotňajšie referendum nebude o Ficovi alebo Matovičovi, ale o skrátení volebného obdobia všetkých takých vlád, ktoré nespĺňajú svoje povinnosti alebo ich spĺňajú nedostatočne. Odporúčam, aby sme vyjadrili svoj názor a zúčastnili sa na referende. To, že ústava neupravuje predčasné voľby, vedie k chaosu. Prekáža mi, že by stačilo aj 76 hlasov a nie 90, ale je správne, aby sme v ústave mali takúto možnosť.

Foto &#8211; Adobe Stock

Autor: Denník N



## Zúčastníte sa v sobotu na referende? [📄](#)

📅 20. 1. 2023, Zdroj: **Denník N**, Strany: 4, 5, Vydavateľ: **N Press, s.r.o.**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Rektorát UPJŠ**, Kľúčové slová: **Pavol Sovák, Rektor univerzity Pavla Jozefa Šafárika**

Dosah: 13 000 GRP: 0,29 OTS: 0,00 AVE: 1499 Eur

Rubrika: ANKETA

Väčšina z oslovených osobností a politikov sa na referende zúčastniť nechystá. Pellegrini, Bugár či Danko však hlasovať budú

Ivan Kamenec

historik

Na referende sa nezúčastním, lebo sú to vyhodené štátne peniaze v záujme najmä tých politikov, ktorým v skutočnosti nejde o zlepšenie celkovej situácie, ale o vlastné stranické a osobné záujmy.

Branislav Tréger

predseda ZMOS-u

Už to nemá význam.

Béla Bugár

niekdajší predseda SMK a Mosta-Híd

Áno, zúčastním sa. Budem hlasovať „áno“ – predovšetkým preto, aby sa skončilo to, čo robí táto vláda. Bolo by dobré, ak by parlament mal možnosť rozhodnúť o predčasných voľbách a ak by predčasné voľby boli čo najskôr. Nevieme, aká bude zostava parlamentu, ale táto vláda nevie vládnuť. Ak aj v niečom ľuďom pomôže, spraví to neskoro a stratila dôveru ľudí. Ľudia nedôverujú v inštitúcie a to je obrovská hrozba.

Richard Rybníček

predseda Únie miest Slovenska

Na referende sa nezúčastním. Je súčasťou politického cirkusu, na ktorom nevidím dôvod sa spolupodieľať. Tí, ktorí ho vyvolali, majú rovnakú zodpovednosť za totálny úpadok politickej kultúry na Slovensku, ktorého sme svedkami. Máme si proste túto politickú nestabilitu a politický cirkus prežiť až do úplného konca a zodpovednosť nechať na tých, ktorých sme si zvolili do zastupiteľského zboru. Oni sú naša vizitka a naša vlastná skúsenosť.

Som presvedčený, že každý poslanec parlamentu, keď vidí, že veci nefungujú, nie je čas na normálne vládnutie, lebo väčšinu času musíte venovať iba tomu, aby ste vôbec mohli vládnuť, a obyvatelia krajiny žijú v neistote, napokon svoje politické pôsobenie slušne ukončí a svojím hlasovaním umožní konanie predčasných volieb. Jednoducho sa prestanú báť, čo bude. Ľudia na Slovensku nie sú hlúpi. Či v tomto, alebo v budúcom roku, určite sa rozhodnú správne a tak, ako to cítia. Takže verím, že poslanci Národnej rady nám občanom ušetria čas a v pokoji a rozvážne svojím hlasovaním umožnia konanie predčasných volieb. Demokratické voľby sú najlepším referendom a obrazom o krajine a nás samých.

Jozef Ondáš

zakladateľ Košice IT Valley

Nezúčastním sa! Prispôbovať takú vážnu záležitosť, akou je predčasné ukončenie volebného obdobia Národnej rady, účelovou zmenou ústavy, považujem za unáhlené a nezodpovedné. Za najlepšie riešenie považujem úradnícku vládu menovanú pani prezidentkou, pretože súčasná Národná rada už stratila v mojich očiach kredit na uskutočnenie takého vážneho a nesyntetického zásahu do ústavy.

Eduard Heger

predseda vlády, OĽaNO

Opakovane tvrdím, že toto referendum je len kampaňou predsedu Smeru Roberta Fica, ktorý si chce zabezpečiť beztretnosť po voľbách a návrat k moci. V aktuálnej situácii je však referendum úplne bezpredmetné, keďže na zmenu ústavy o skrátení volebného obdobia sa podľa doterajších vyjadrení poslancov nájde v parlamente dostatok hlasov. Ficovo referenda sa teda nezúčastním.

Peter Pellegrini



predseda Hlasu

Na referende sa zúčastním a budem hlasovať za zmenu ústavy. Mrzí ma, že sa diskusia pred každým referendum obmedzuje len na účasť a nie na otázku, o ktorej majú ľudia rozhodnúť. Referendum je základným demokratickým nástrojom každého jedného občana, a ak sa chce aktívne zapájať do politického života, mal by toto právo určite využiť. Podstatou sobotného referenda je otázka, či občania chcú mať právo skrátiť mandát každej vláde, ktorá sa spreneverí svojmu poslaniu a bude konať proti záujmom ľudí a Slovenska. Hlas je presvedčený, že takéto právo si slovenskí občania zaslúžia, rozhodnutie je však iba v ich rukách.

Katarína Dostálová

plúcna lekárka

Referendum považujem za zbytočné a je mi ľúto vynaložených financií. Ja radšej strávim víkend s rodinou.

Michal Hvorecký

spisovateľ

Nie. Zato sa veľmi teším na predčasné voľby a verím, že budú čo najskôr. Toto referendum je manipulatívne a klamlivé. No v slobodných voľbách máme právo vybrať si čestné a hodnotovo orientované kandidátky a kandidátov. Verím, že tentoraz sa do parlamentu konečne dostane viac žien a bude to lepší zákonodarný zbor ako tento posledný. Naša zdecimovaná demokracia zúfalo potrebuje obnovu, hlavne presvedčené demokratky a demokratov a aktívne občianstvo.

Tomáš Dražil

riaditeľ Správy národného parku Slovenský raj

Nezúčastním sa. Mám pocit, že na Slovensku sa referendum nadužíva. Malo by sa zaoberať len skutočne zásadnými otázkami. Mnoho vecí by mal vyriešiť priamo parlament bez referenda.

František Majerský

komory záchranárov šéf

Nie, nezúčastním sa. Pre mňa sú to vyhodené peniaze a mal by to celé zaplatiť ten, kto si to celé vymyslel. Prečo by sme to mali platiť všetci?

Peter Sabaka

infektológ

Na referende sa nezúčastním. Hoci mám veľmi vyhranený názor na niektorých členov vlády, myslím si, že poslanci dostali vo voľbách mandát na štyri roky a mali by asi mať možnosť vládnuť, pokiaľ ich mandát nevyprší alebo sa neurčí termín predčasných volieb, lebo už nebudú schopní vládnuť ďalej.

Predčasné voľby tiež chápem ako iniciatívu niektorých politikov, pri ktorých existuje podozrenie z korupcie a zneužívania právomocí v snahe sťažiť prešetrenie týchto podozrení a politikov, ktorí v snahe vyvolať chaos, uškodiť a získať politické body za každú cenu (aj za cenu smrti), podnecovali nedodržiavanie protipandemických opatrení, ignorovanie rád odborných a vedeckých autorít, čím prispeli nielen k počtu nadbytočných úmrtí, ale aj k vážnemu poškodeniu dôvery k vedcom, odborníkom a vede ako takej. Nedokážem si preto predstaviť, že by som participoval na čomkoľvek, čo by prospelo ich záujmom.

Miloslav Bahna

sociológ

Nie. Hoci po referendách v roku 2000 a 2004 je iniciovanie referenda o skrátení volebného obdobia parlamentnou opozíciou prakticky súčasťou našej ústavnej tradície, nepovažujem to za šťastné. Ide o zneužívanie referenda na typ politickej mobilizácie, ktorý by mal byť vlastný kampani pred parlamentnými voľbami. Prispieva to k degradácii referenda ako inštitútu, ktorý by zo svojej definície nemal byť nástrojom bežnej „politickej prevádzky“.

Richard Sulík

predseda SaS



Toto referendum považujeme za najzbytočnejšie v histórii Slovenska, keďže tejto otázke sa týka aj návrh zákona, o ktorom sa bude rokovať v parlamente. Samotný inštitút referenda podporujeme, ale toto je také zbytočné, že sa na ňom nezúčastníme, a na účasť nebudeme vyzývať ani našich voličov.

Michal Piško

riaditeľ Transparency International Slovensko

Väčšina dosiaľ uskutočnených referend na Slovensku bola využitá skôr ako nástroj politického či ideologického súboja než posilňovania demokracie. Ani iniciátori aktuálneho referenda a jeho účel ma o zmysluplnosti účasti na ňom dosiaľ veľmi nepresvedčili.

Richard Stanke

herec

Nezúčastním sa na referende. Pamätám si, ako sa po vražde Jána Kuciaka na protestoch vyslovovala požiadavka predčasných volieb, a na arogantné vyhlásenia Fica, čo si to vôbec dovoľujú protestujúci žiadať. A zrazu, keď je tu vidina toho, že po prípadnom návrate k moci sa Fico a jeho prísluhovači vyhnú trestnému stíhaniu, ktoré by už s generálnym prokurátorom Žilinkom nejako dohodol, je Fico najväčší priaznivec predčasných volieb. Jeho farizejstvo a vypočítavosť sú pre mňa jasným dôvodom nezúčastniť sa na Ficovom referende.

Michal Šimečka

predseda Progresívneho Slovenska

Nezúčastním sa. V PS nechceme a nebudeme podporovať kampaň Roberta Fica, ktorý predstavuje to najhoršie zo slovenskej politiky. Predčasné voľby považujeme v tejto situácii za správne riešenie, no všetky potrebné nástroje majú v rukách poslanci a poslankyne NR SR.

Peter Kalmus

umelec

Aj keď je referendová otázka v súlade s vyhlásením Ústavného súdu legitímna či v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, na referende sa – tak ako väčšina rozmyšľajúcich občanov Slovenska s volebným právom – za žiadnych okolností nezúčastním. Som presvedčený, že moje dôvody neúčasti na referende sú takmer každému rozumnému čitateľovi jasné bez zbytočného vysvetľovania a zdôvodňovania.

Andrej Danko

predseda SNS

Áno, je to jediná cesta na potrebnú zmenu ústavy v súvislosti s dosiahnutím predčasných volieb a zníženie kvóra na 76 poslancov.

Zuzana Baťová

farmakologička

Na referende sa nezúčastním, keďže bolo iniciované politickými stranami, pri ktorých vnímam, že menia svoje postoje v čase podľa toho, ako to vyhovuje strane a nie občanom Slovenska. Predstavitelia strany Smer sa radikalizujú, nezmyselne útočia a dehonestujú posledných zopár slušných predstaviteľov štátu. Ich útoky na pani prezidentku sú za čiarou politickej korektnosti a elementárnej slušnosti.

Matúš Vallo

primátor Bratislavy

Nie, nezúčastním sa. Referendum je síce najvyšší prejav demokracie, ale neúčasť na ňom je tiež vyjadrením postoja k iniciátorovi referenda alebo k samotnej otázke.

Jaroslav Polaček

primátor Košíc

Svojím postojom k referendu nebudem a nechcem ovplyvňovať slobodnú vôľu občanov, preto na otázku, či sa na referende zúčastním, neodpoviem. Som však presvedčený, že ľudia svojou účasťou alebo neúčasťou vyšlú jasný signál o tom, akú krajinu chcú mať, na akom Slovensku chcú žiť.





Alexandra Hučeková

Učiteľka Slovenska

Na referende sa určite nezúčastním a vo svojom okolí ani nepoznám nikoho, kto by ho schvaľoval. Zásadný dôvod je zoskupenie strán, ktoré referendum podporujú: extrémna pravica nikdy nemôže rozhodovať o situácii v našej krajine. Ďalší dôvod je, že vlastne ani nič nerieši, že o predčasných voľbách nerozhodujú účastníci referenda. A v neposlednom rade je očividné, že je to iba fraška, pretože ani opozícia o referendum nemá záujem. Rovnako bolestivý je i fakt premrhaných miliónov.

Marián Jasík

ochranár, občianske združenie Prales

Na referendum nepôjdem, budem doma. Myslím si, že to, aby mala Národná rada možnosť skrátiť volebné obdobie, by malo byť v ústave a mali by sa na tom dohodnúť poslanci v parlamente. Nerád by som zvyšoval kvórum preto, aby sa to riešilo touto cestou.

Monika Podolinská

učiteľka z Muránskej Dlhej Lúky

Áno, využijem svoje právo a zúčastním sa na referende. Som za to, aby politici akejkoľvek strany brali vážne svoje predvolebné sľuby a nespoliehali sa na časovo garantované volebné obdobie. Aby sa z nich stali zodpovednejší politici, ktorým môžeme veriť.

Marián Zouhar

dekan Filozofickej fakulty Univerzity Komenského

Využijem svoje právo nezúčastniť sa na referende.

Nie preto, že by som bol spokojný so správou vecí verejných súčasnou koalíciou, ale preto, že miera nekultúrnosti a hulvátstva tejto aj konkurenčnej politickej reprezentácie prekonala akúkoľvek mieru, ktorá by bola únosná pre slušných ľudí. Súčasnú referendum, žiaľ, nevnímam ako nástroj očisty politického života, ale len ako ďalší príspevok k polarizácii, ktorý sotva nasmeruje spoločnosť na lepšiu trajektóriu. Neúčasť na referende je vyjadrením odporu k súčasnej koalícnej aj opozičnej politike, je mojím prejavom ignorovania ľudí pôsobiacich na politickej scéne.

Ivan Mikloš

ekonóm

Nie, nezúčastním sa. K inštitútu referenda a jeho využívaniu v politike som (až na výnimky) skeptický, k návrhom Roberta Fica som skeptický bez výnimky.

Kristián Forró

predseda Aliancie

Na referende sa nezúčastním. Považujeme ho za marketing jednej politickej strany. Ako sme to vyhlásili už na jeseň, v súčasnosti by bolo najlepším a najrýchlejším riešením, ak by poslanci parlamentu odhlasovali skrátenie volebného obdobia a stanovili termín predčasných volieb. Mohli by tak vrátiť občanom právo a možnosť, aby sa v predčasných voľbách rozhodli, akú budúcnosť by chceli pre Slovensko.

**Pavol Sovák**

**rektor Univerzity Pavla Jozefa Šafárika** v Košiciach

Neodpovedá sa mi ľahko. Za celé obdobie existencie samostatnej Slovenskej republiky som sa zúčastnil na všetkých voľbách a všetkých referendách. Toto bude prvé referendum, na ktoré nepôjdem z jednoduchého dôvodu: plne rešpektujem súčasné znenie ústavy. V súčasnosti ústava ponúka riešenia politických kríz. Ľudia by mali pristupovať k voľbám so všetkou zodpovednosťou za dôsledky svojho rozhodnutia a voľby, meniť výsledky volieb referendum je z môjho pohľadu kontraproduktívne. Dávať politikom mandát na urýchlené konanie predčasných volieb nad rámec súčasných pravidiel nepovažujem ako občan za šťastné riešenie.

Peter Škodný

manažér, bývalý šéf permanentného krízového štábu



Nezúčastním sa na referende. Pretože je to moja slobodná voľba a chcem si ju zachovať.

Juraj Lizák

predseda Rady mládeže Slovenska

Neplánujem sa zúčastniť.

Nesúhlasím s otázkou referenda, a tak ako je položená, je podľa môjho názoru v rozpore s princípom zastupiteľskej demokracie. Občania by mali zodpovednejšie pristupovať k voľbám do Národnej rady v riadnom termíne namiesto využívania inštitútu referenda na „reparát“ skrátením volebného obdobia. V posledných troch rokoch sme toho prežili viac ako za posledných 30 rokov.

Braňo Ondruš

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov

Na referende sa zúčastním a budem hlasovať za zmenu ústavy. Tak ako všetkým slovenským politikom a novinárom, ani mne v minulosti nezišlo na um, že by predčasné voľby mohli byť v rozpore s ústavou. Ak má možnosť rozpustiť parlament prezidentka, musia ju mať aj samotní poslanci Národnej rady a občania, držiteľia verejnej moci. Od zverejnenia nálezu Ústavného súdu som to považoval len za legislatívno-technickú záležitosť. Fakt, že túto zmenu ústavy musíme riešiť referendom, považujem za zlyhanie a hanbu demokratických poslancov.

Michal Vašečka

sociológ

Na referende sa nezúčastním. Čaká sa od kohokoľvek, kto je elementárne lucidný, iná odpoveď? Vláda, ktorá vznikla v marci 2020, priniesla toľko znechutenia, sklamaní a vytriezvení, až je problematické všetko si to pamätať. No toto referendum je iba drahá časť predvolebnej kampane Smeru a fašistov, ktorú si šikovne dajú zaplatiť štátom. Ale keď nás už niekto ozbija o peniaze zo štátneho rozpočtu a úspešne manipuluje ľudí, čo sa manipulovať radi dávajú, tak mu my ostatní aspoň nerobme roztlieskavačky na pozadí.

Martin Macko

riaditeľ Iniciatívy Inakosť

Nie. Ústavnoprávny problém, na ktorý reaguje referendová otázka, je reálny a nemám výhrady ani k navrhovanému riešeniu. Problém mám s kontextom referenda a konkrétne s tým, že moja účasť a prípadný úspech referenda by boli zneužitá na legitimizáciu agendy krajne pravicových strán.

Róbert Mistrík

vedec

Nie. Inštitút referenda mám v úcte, no tentoraz nemám v úcte jeho autora, a preto ho budem ignorovať. Navyše je to úplne zbytočné referendum, koalíčná sebađeštrukcia predbehla aj Fica.

Mišo Hudák

Východné pobrežie

Určite nie. Jednoducho už nevládzem vracieť z diletanstva a gadžovstva slovenského „wannabe“ politického valalu. Prajem si, aby všetci volení zástupcovia v súčasnom národnom parlamente zhoreli v pekle alebo sa len tak samovznietili.

Vladimír Baláž

ekonóm Prognostického ústavu SAV

Nezúčastním sa. Referendum o voľbách je mrhaním peňazí, ktoré sme radšej mohli dať na školstvo a zdravotníctvo.

Milan Majerský

predseda KDH

Je na slobodnej vôli každého občana, či pôjde alebo nepôjde k referendovým urnám a využije svoje demokratické právo hlasovať. Ja sa na referende nezúčastním, pretože ho vnímam ako predvolebnú aktivitu predsedu Smeru, ktorá bude stáť Slovensko takmer desať



miliónov eur. Tie mohli smerovať radšej na výstavbu či rekonštrukciu malej nemocnice.

Ondrej Lunter

banskobystrický župan

Ústavu treba určite upraviť tak, aby mohol parlament rozhodnúť o vypísaní predčasných volieb. V skutočnosti vôbec nerozumiem, prečo sa tak doteraz v tomto volebnom období nestalo. Som absolventom veľmi kvalitnej katedry politológie, čo pokladám za česť a záväzok, a aj keby som si odmyslel niektoré politické súvislosti okolo tohto referenda, tak mi vážne prekáža konkrétne riešenie, ktoré referendum ponúka. Preto sa na ňom s čistým svedomím nezúčastním.

Radoslav Baťo

Dobrá Voľba a Umiernení

Nie. Je pravda, že Slovensko potrebuje predčasné voľby. Je verejným záujmom, aby súčasná vláda konečne odišla do zabudnutia a nová vládna väčšina dostala čo najskôr mandát napraviť škody, ktoré Heger, Matovič a Kollár spôsobili. Lenže referendum Smeru je nebezpečnou hrou s demokratickými pravidlami, ktoré do budúcnosti otvára dvere chaotickému skracovaniu volebného obdobia. Riešenie pritom existuje. Národná rada má kompetenciu zmeniť ústavu tak, aby svojimi najmenej 90 hlasmi mohla rozhodnúť o predčasných voľbách.

Áno, zúčastním sa. Budem hlasovať „áno“ – predovšetkým preto, aby sa skončilo to, čo robí táto vláda.

Béla Bugár

niekdajší predseda SMK a Mosta-Híd

FOTO – ADOBESTOCK/N

Využijem svoje právo nezúčastniť sa na referende. Nie preto, že by som bol spokojný so správou vecí verejných súčasnou koalíciou, ale preto, že miera nekultúrnosti a hulvátstva tejto aj konkurenčnej politickej reprezentácie prekonala akúkoľvek mieru, ktorá by bola únosná pre slušných ľudí.

Marián Zouhar

dekan Filozofickej fakulty Univerzity Komenského